

Martin Norsell, Peter Bull och Lars Löfgren

Våldsspiralen med eskaleringar och deeskaleringar

Dokumentets titel

Våldsspiralen

Sammanfattning

Hur eskalerar eller deeskalerar man våld? Vad finns för kunskap om detta, nationellt och internationellt? Vilka erfarenheter har man gjort i insatser, och finns dessa dokumenterade? Delprojektet våldsspiralen med eskaleringar och deeskaleringar har varit en del av Högkvarterns ledningsstabs utvecklingsavdelning, HKV LEDS UTV temaområde expeditionär förmåga. Studien har handlat om att studera information nationellt och internationellt om eskalering och deeskalering av militärt våld. Detta har gjorts genom att studera information som finns tillgängligt ur rapporter, studier och dokumenterade erfarenheter, samt intervjua personal med erfarenhet från expeditionära insatser.

Ett antal faktorer har visat sig vara viktiga för att få ökad stabilitet i komplexa insatsmiljöer. De viktigaste av dessa faktorer har visat sig vara "mjuka" komponenter som t.ex. att på plats skapa säkerhet för civilbefolkningen, samarbeta med befolkningen på deras villkor och hjälpa till med utveckling och uppbyggnad av det civila samhället. Samtidigt är rätt attityd, inställning och bemötande nyttiga faktorer för att kunna sänka våldsnivån i en konflikt.

Av tekniska hjälpmedel har så kallade icke dödande vapen visat sig fungera väl internationellt. Sådana finns dock inte tillgängliga i Försvarsmakten i dag. De alternativ som finns är att gradera verkan med de system som redan finns. Dock är steget långt mellan att tala med stor bestämdhet och att avlossa skott mot någon med en pistol eller automatkarbin, vilket är vad som finns att tillgå för enskilda soldater inom Försvarsmakten i dag.

Nyckelord,

Våldsspiralen, icke dödande vapen, våldseskalerande- deeskalerande, ammunitionsalternativ, säkerhet, samarbeta, utveckling, uppbyggnad.

Granskad och godkänd

Granskad av: namnteckning, tjänstetitel
Martin Norsell, professor i militärteknik

Godkänd av: namnteckning, tjänstetitel
Fritz Eriksson, uppdragsledare

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
2	Metod.....	4
3	Beskrivning av våldsspiralen	5
4	Avgränsningar.....	5
5	Beskrivning av insamlad information i våldsspiralen.....	5
5.1	Kraven på människan, organisationen och organisationskulturen	5
5.2	Erfarenhetsåterföring	7
5.3	Förbandsrotationscykeln	8
5.4	Militärpolis/säkerhetsförband.....	8
5.5	UOR.....	10
5.6	Teknik	10
6	Diskussion av resultat	11
6.1	Våldsspiralen	11
6.2	Erfarenhetsåterföring	11
6.3	Människan.....	12
6.4	Organisationen.....	12
6.5	Tekniken.....	13
7	Fortsatta frågeställningar	14
8	Referenser.....	14

1 Inledning

Denna rapport är främst en litteraturstudie som beställts från HKV LedS UTV. Avsikten har varit att samla den information som berör våldsspiralen med eskaleringar och deeskaleringar i Sverige och internationellt. Syftet har varit att undersöka hur våldsspiralen kan hanteras för att åstadkomma så lite onödigt våld som möjligt.

Efter granskning av litteratur i form av rapporter, studier, böcker samt erfarenhetsrapporter, har ett antal faktorer visats vara särskilt framträdande. Faktorerna kan skapa möjligheter för att uppträda framgångsrikt i komplexa insatsmiljöer, som kan sträcka sig från högintensiv konfliktkaraktär till bevakning och fredsbevarande verksamhet.

De metoder som används idag av svenska förband för att gradera verkan är i stort sett att kunna vara bestämd eller använda de vapen man har med sig, vilket idag innebär eldhandvapen. Ett citat från Karl Engelbrektsson belyser detta och behovet av fler vapenalternativ. "De vi har idag samt en större verktygslåda med så kallade icke dödande vapen. För detta behövs taktisk träning men framförallt mandat att använda dessa. Idag är skalan från bestämt uppträdande till AK 5 med skarp ammunition en för trubbig eskalation".¹ Några icke dödande vapensystem innehas inte idag hos svenska förband som genomför insats.

Rätt attityd till lokalbefolkningen, inställning och bemötande är andra faktorer för att eventuellt lyckas sänka våldsnivån.² Denna rapport börjar med en beskrivning av den informationen, som samlats in och vilka utvecklingstendenser som därigenom har kunnat utläsas i Sverige och internationellt.

2 Metod

Inom projektet våldsspiralen med eskaleringar och deeskaleringar har ett forskarlag genomfört en studie om vilken information som finns rörande våldsspiralen med eskaleringar och deeskaleringar. Detta har gjorts genom att studera information som finns tillgängligt av rapporter, studier och dokumenterade erfarenheter, dokument, artiklar, böcker och databaser som har

¹ Intervju, Karl Engelbrektsson 2009-09-17.

² Ibid.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 5(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	----------------

hittats rörande området våldsspiralen. Intervjuer har även genomförts med personal med erfarenhet från expeditionära insatser.

3 Beskrivning av våldsspiralen

Begreppet våldsspiralen innefattar hur eskalering av våld respektive deeskalering av våld hanteras av egna eller andra förband. Eskalering av våld är då våldsnivån ökar och deeskalering då våldsnivån minskar. Att hantera våldsspiralen innebär därför att kunna hantera graden av våld och anpassa graden av våld.

4 Avgränsningar

Folkrätten och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna används som avgränsning. Information från länder med upprepade bekräftade brott mot folkrätten eller FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna ingår inte i denna studie.

Studien fokuserar på markarenan dels eftersom en mycket stor andel av den tillgängliga informationen som beskriver eskalering och deeskalering behandlar olika konflikter på land, dels på uppdragsgivarens önskemål.

5 Beskrivning av insamlad information i våldsspiralen

De faktorer som påverkar våldsökning respektive våldsminskning är många och är svåra att enkelt beskriva inom ramen för denna rapport. Det handlar om hur förband som genomför insats ska ha metoder för att kunna eskalera och deeskalera våld med så lite oavsiktlig verkan som möjligt. I texten nedan redovisas de faktorer som bedöms ha störst betydelse först. Ordningen ska dock inte uppfattas som absolut då bedömningen är kvalitativ.

5.1 Kraven på människan, organisationen och organisationskulturen

Genomgående teman i informationen i Sverige och internationellt är att kraven på människan, organisationen och organisationskulturen är viktigast att utveckla för att skapa möjligheter och därigenom, på bästa sätt kunna hantera våldsspiralen med eskaleringar och deeskaleringar. Kraven som ställs på

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 6(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	----------------

människan är höga samt kommer sannolikt att öka. Detta ställer höga krav på utbildning och kompetens inom de olika ämnen och situationer som man kan antas utsättas för.^{3,4}

Förband som har haft karaktären av kunskapsorganisationer med en kunskapsinriktad, tänkande och våldsåterhållsam organisationskultur har underlättat lösande av konflikter. Förband med kunskapsorganisationskaraktär har även haft lättare att anpassa sitt uppträdande efter oväntade händelseutvecklingar.⁵

För att tekniken ska hanteras rätt och med rätt metoder med olika aktörer inblandade i komplexa konflikter i höga konfliktnivåer, ställs stora krav på den personal som ingår i organisationen. Organisationens duglighet och allmänna utbildningsnivå är också viktig i komplexa konflikter med krav på att kunna hantera våldsspiralen.⁶ Både organisationen och individen måste vara flexibla och anpassningsbara för att kunna möta oväntade utvecklingar. För att i längden deeskalera konflikter krävs fungerande säkerhet, utvecklingshjälp, humanitär hjälp, försonings-processer, skapande av arbetstillfällen och andra liknande verksamheter.^{7,8,9,10} FOI rapporten "Comprehensive Approach i fredsfrämjande insatser" beskriver hur den deeskalerande komponenten i våldsspiralen kan genomföras.

Comprehensive Approach liknar mycket det förra generaldirektören för Intelligence Bureau i Pakistan, Dr. Muhammad Shoaib Suddle, hävdar är enda vägen till att minska våldet från extremistorganisationer i Pakistan och Afghanistan. Enligt honom kommer dessa organisationer inte försvinna om inte samhällsproblem som extrem fattigdom, obefintlig utbildning, avsaknaden av sjukvård samt brist på reell rättvisa, åtgärdas. En väg till lösning på detta problem är, enligt Muhammad Suddle, omfattande socioekonomisk utveckling och samtidig utbildning i andra ämnen på koranskolorna. Exempel på ämnen

³ Rapport, Sjöblom. Expeditionära operationer och förmågor, FHS MVI-KVA.

⁴ Rapport, Bengt Abrahamsson och Erna Danielsson. FHS-ILM 1:44 I brytpunkten mellan invasions- och insatsförsvaret – utmaningar och möjligheter vid Försvaretsmaktens reformering, december 2007. Sid 13 och 15.

⁵ Artikel, Thomas Donnelly, The RUSI Journal. The Cousins Counterinsurgency Wars, juni 2009, vol 154 nr 3.

⁶ Rapport, från International transformation Conference (2009-05-29).

⁷ Artikel, Thomas Donnelly. The RUSI Journal, The Cousins Counterinsurgency Wars, juni 2009, vol 154 nr 3.

⁸ Artikel, Andrew Garfield British Perspectives on the U.S. Effort to Stabilise and Reconstruct Iraq (2006).

⁹ Doktrin, Future Land Operational Concept, Joint Doctrine and Concepts Board (2008).

¹⁰ Rapport, Nilsson, Hull, Derblom, Egnell. FOI-R—2804—SE. ISSN 1650.1942. Comprehensive Approach i fredsfrämjande insatser (2009).

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 7(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	----------------

kan vara skolämnen som är vanliga i västvärlden t.ex. matematik, fysik och engelska.¹¹ I denna region utgör en plats för en familjs barn på en koranskola stor glädje då det är enda vägen till utbildning. Det ger dessutom möjlighet till eventuellt senare arbete samt underlättar föräldrarnas underhållsburda. Det måste finnas alternativ till den undervisning som sker på koranskolor idag.¹²

Att hitta gerillaverksamhet och andra upprorsgrupperingar och lagföra dessa alternativt bekämpa dem kan lösa problem tillfälligt. Dock tyder mycket på att slutlig deeskalering av konflikter sker då befolkningen får hjälp med säkerhet, humanitär hjälp och att utveckla samhället och därigenom stabilisera området.^{13,14}

Användande av våld inklusive dödligt våld, bör ske med stor försiktighet och återhållsamhet. Våldsamt uppträdande kan skapa incitament för lokalbefolkningen att göra motstånd och öka nyrekrytering till gerillagrupper. Skillnaden när någon oskyldig drabbas av våld, jämfört med om skyldiga drabbas kan i detta sammanhang vara högst betydelsefull. Det kan alltså både innebära politiska följder och resultera i ökad nyrekrytering och intensifiering av motstånd-verksamhet.^{15,16,17,18,19}

5.2 Erfarenhetsåterföring

Utan att aktivt leta upptäcktes under studiens gång att det delvis saknas en tillräckligt aktiv erfarenhetsåterföringsfunktion "Lessons Learned", i Försvarsmakten. Kunskaper tas tillvara, men inte på ett helt samlat och systematiskt sätt, detta medför också att tillgängligheten till informationen kan förbättras. Kunskaper och erfarenheter kan i frånvaro av effektiv

¹¹ Föreläsning, Dr. Muhammad Shoaib Suddle. Combating Al-Qaeda Terrorism: How Pakistan Can Play a More Effective Role. Workshop, Syddansk Universitet, Counterterrorism Research Lab. 2009-10-27

¹² Ibid.

¹³ Bok, Kimberly Kagan, The Surge: A Military History. Encounter Books New York and London, ISBN-13: 978-1-59403-249-3 (2009).

¹⁴ Rapport, Nilsson, Hull, Derblom, Egnell. FOI-R—2804—SE. ISSN 1650.1942. Comprehensive Approach i fredsfrämjande insatser (2009).

¹⁵ Artikel, Michael J. Popovich THE TACTICAL EMPLOYMENT OF NON-LETHAL TECHNOLOGIES (1997).

¹⁶ Rapport, McChrystal, Hall. ISAF Commanders Counterinsurgency Guidance. Aug 2009.

¹⁷ Artikel, Forsvarets mediesenter, Meymaneh kapitel 6. www.mil.no

¹⁸ Artikel, Thomas A. Shoemaker, Lessons Ignored: How Cultural Ignorance Hindered Early U.S. Military Effectiveness in Operation Iraqi Freedom. Maj 2008.

¹⁹ Föreläsning, Dr. Muhammad Shoaib Suddle. Combating Al-Qaeda Terrorism: How Pakistan Can Play a More Effective Role. Workshop, Syddansk Universitet, Counterterrorism Research Lab. 2009-10-27.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 8(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	----------------

erfarenhetsåterföring lätt, glömmas eller missas av dem som behöver informationen.^{20,21,22}

5.3 Förbandsrotationscykeln

De amerikanska trupperna i Irak och Afghanistan roterar med för hög hastighet mellan insats och hemmabaserna i USA. Idag roterar exempelvis US Marine Corps, USMC, med sju månader i insats och fem månader hemma. USMC vill istället ha sex månader i insats och minst tolv månader hemma enligt Niklas Tornesjö, som själv har deltagit i utbyte med USMC. Bäst vore om insatstiden var sex månader i insats och 18 månader hemma. Orsaken till önskan att ha denna tid för rotation är för att klara av de förberedelser som krävs för ny insats. Efter att förbanden befunnit sig i insats och roterat hem vidtar återhämtning, ledighet, nyrekrytering av ungefär 30 % av förbanden, chefsbyten, övning till normal nivå samt övning av eventuellt nytt uppträdande. Detta hinner inte förbanden med att utföra på fem månader. Bedömd tid för att allt detta ska fungera är tolv till 18 månader. Exempel på följderna av den korta tiden för rotation är att enkla rutiner inte hinns med att tränas. Detta skapar senare problem i nya insatser.²³

5.4 Militärpolis/säkerhetsförband

Enligt överstelöjtnanten i USMC Thomas A. Shoemake bör förmågeprofilen och kunskapen, som militärpolis- och säkerhetsförband innehar, kunna vara mycket gångbara kunskaper för att klara av hela konfliktskalan från högintensiv till asymmetrisk konflikt. Komponenterna av militärpolis- och säkerhetsförband eller komponenterna av dessa förbandstyper borde vara bra på att hantera eskalering och deeskalering av våld. Förslag på förbandsorganisationer som innehåller militärpolis på olika organisations-nivåer i en insats finns i "Lessons Ignored: How Cultural Ignorance Hindered Early U.S. Military Effectiveness in Operation Iraqi Freedom", av Shoemake. Motivet är att militär-polisiär utbildning utgör ett behov vid typer av uppgifter som innehåller mycket säkerhetsinriktad verksamhet.²⁴ Sannolikt kan denna typ av enheter utgöras av

²⁰ B-uppsats, Hjälle. Exp sambadsförmåga – framtidens krav på Försvarsmaktens samband. 2009-06-11.

²¹ Rapport, FOI-R—2181—SE. ISSN 1650-1941.

²² Artikel, K Åkerman A Emanuelsson P Ahlgren. Kungliga Krigsvetenskapsakademien handlingar och tidskrift Lessons Learned – förutsättning för utveckling, effekt och förtroende, mars 2007.

²³ Presentation. C-IED DEMO, Tornesjö. Livgardet. 2009-09-09

²⁴ Artikel. Thomas A. Shoemake, Lessons Ignored: How Cultural Ignorance Hindered Early U.S. Military Effectiveness in Operation Iraqi Freedom. Maj 2008.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 9(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	----------------

säkerhetsoldater/militärpoliser eller sättas samman av poliser beroende på om en militär profil vill nås eller en mer civil variant vill skapas. Denna förmåga kan sedan över tiden verka i ett insatsområde med funktionerna uppspårande av upprorselement, ordningshållande och brotts-utredande.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 10(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

5.5 UOR

Urgent Operational Requirements (UOR)²⁵ är ett brittiskt begrepp och innebär att det vid insats och konflikt avsätts särskilda medel för att snabbt upphandla materiel. Komplettering och anpassning av materiel möjliggör då anpassning av uppträdande och taktik. Detta utgör ett komplement till den långsiktiga materielanskaffningen. Den totala materielanskaffningen för de brittiska stridskrafterna består av två delar, den långsiktiga och UOR. Exempel på materiel, som anskaffats genom UOR, är patrullfordon, sjukvårdutrustning och kroppsskydd.²⁶

5.6 Teknik

Exempel på tekniska hjälpmedel som det anses finnas behov av är, icke dödande vapen, anpassning av ammunition och teknik som ökar precision på vapensystem.²⁷ I främst USA men också i Frankrike och Israel anses exempelvis UAVer för övervakning, informationsinsamling och även vapeninsats vara ett relevant tekniskt hjälpmedel. För att kunna hantera de olika behoven av informationsinhämtning, precisionsinsatser och snabba tidsförlopp, som uppstår i komplexa konflikter, kan UAV-system vara viktiga komponenter.^{28,29,30,31}

Exempel på andra tekniska hjälpmedel är alternativ ammunition och övningsammunition som har mer begränsad verkan i målet än vad ordinarie ammunitionstyper har. I framtiden kommer det eventuellt även finnas möjlighet att med indirekt eld genomföra precisionsbekämpning, med olika sorters verkansdelar och därigenom gradera verkan.^{32,33} Att gradera verkan med tyngre vapensystem är dock ovanligt då det handlar om lågintensiv krigföring.

²⁵ Artikel, Urgent Operational Requirements. Snabbt behovsanskaffad materiel.

²⁶ Faktablad, Urgent Operational Requirement UOR.

www.mod.uk/DefenceInternet/FactSheets/UrgentOperationalRequirementsuor.htm. 2009-09-15.

²⁷ Rapport, MSS presentation. Studie, 19 400:40 953, 2008-12-15

²⁸ Artikel, Aviation Week and Space technology 25 maj 2009, sidan 24.

²⁹ Artikel, Air Force Magazine mars 2009 (ISSN 0730-6784). Vol 92 nr 3, sid 30-34.

³⁰ Artikel, Defence Update, Accelerating the kill chain closing the Sensor-to-shooter Cycle. <http://defense-update.com>. 2006 nr 1.

³¹ Artikel, Defence Update, David Eshel. Israeli Intelligence Dilemmas in Lebanon. http://defense-update.com/analysis/lebanon_war_2.htm.

³² Rapport, FOI-R—0845—SE sid 7 och 38.

³³ Rapport, MSS studie, 19 400:40 953, 2008-12-15.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 11(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

6 Diskussion av resultat

Diskussionen ger först en förklaring till våldsspiralen och vad som ökar och vad som sänker graden av våld och dess följdverkningar. Därefter diskuteras de faktorer som tydligast framkommit som betydelsefulla för att hantera våldsspiralen.

6.1 Våldsspiralen

Genom att använda våld och, därigenom, skada eller döda oskyldiga, ökar våldet i våldsspiralen. Även om enbart egendom eller motståndspersonal skadas, kan det skapa motiv till att våldet trappas upp. Ytterligare exempel kan vara vapeninsatser som upplevs orättvisa enligt lokalbefolkningen. Befolkningen kan ha en annan uppfattning om föremålen för verkan av våldet och olika bakomliggande motiv än den insatta styrkan som använder våld.

Det är viktigt att vara återhållsam med våld överhuvudtaget. Om våldsutövning behövs måste naturligtvis stor försiktighet iakttas. Tekniska hjälpmedel för att gradera våld och därigenom minska oavsiktlig verkan finns men kan utvecklas och bli bättre. Icke dödande vapen, ammunitionsalternativ och vapensystem med precisionsverkan kan dock ytterligare öka förmågan till att gradera verkan och därigenom kontrollen av vålds eskalering och de eskalering.

De faktorer som är viktiga generellt för att minska våld och eventuella upprorsrörelsers inflytande är att förhindra dem från att effektivt påverka civilbefolkningen. Vad som slutligen sänker graden av våld över tid, är att på lokalbefolkningens villkor skapa säkerhet i insatsområdet och därigenom öka möjligheterna för att en positiv samhällsutveckling ska kunna ske.

Uppträdandet hos svenska soldater är våldsåterhållsamt, vilket ofta gynnar våldsde eskalering. Förmågan att med olika metoder gradera verkan finns och denna förmåga kan ytterligare ökas med utbildning.

6.2 Erfarenhetsåterföring

Inom dagens Försvarsmakt förefaller det saknas en central erfarenhetsåterföring som fungerar effektivt, vilket orsakar att viktiga lärdomar och erfarenheter riskerar att försvinna. Möjligheter för att rätt kunskap tas till vara och spridas till

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 12(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

rätt mottagare och därigenom snabbt omsättas i praktiken skulle öka om de funktioner som finns för erfarenhetsåterföring används och att erfarenheter och kunskaper mer aktivt distribueras ut till de berörda delarna av Försvarsmakten. Även relevanta utländska erfarenheter är i detta sammanhang viktiga att ta till vara. Behovet av att snabbt kunna ta till vara kunskaper och erfarenheter kommer att öka då anpassningsförmågan och kunskapsnivån måste vara stor för att kunna genomföra expeditionära operationer. Erfarenhetsåterföring i Försvarsmakten finns idag men den kan bli bättre.

Det är viktigt att förband som ska genomföra insatser har en stark kunskaps- och träningsmässig grund att stå på för att därefter öva in mer komplicerade uppträdanden. Denna förutsättning finns inte i dagens Försvarsmakt då det tillhör undantagen att använda fungerande och redan uppsatta förband. Istället sker rekryteringar inför varje insats, vilket får till följd att insatsförband sällan är samövade. Varje förband behöver ha god grundläggande utbildning och träning. Därefter kan förbanden ges den extra träning och kunskap som behövs för att effektivt kunna genomföra expeditionära operationer.

6.3 Människan

Utöver de kunskaper och den utbildningsnivå som soldater och befäl måste ha för att vara effektiva i sina ordinarie förband krävs ytterligare utbildning och kunskap. Det krävs av människan att ha kunskap för att alltid kunna värdera och uppträda i de situationer som kan inträffa inom ramen för expeditionära operationer. Vidare kommer det sannolikt krävas personal tillgänglig med kunskap om de områden som är föremål för operation. Kunskaper som är relevanta är t.ex. politiska, ekonomiska, sociala och kulturella insikter för att på det civila samhällets villkor återuppbygga detta. Andra kunskaper som också är relevanta är kunskap för att skapa ordning och kunna hantera de situationer som kan inkludera lagföring, underrättelseinhämtning och bekämpning av upprorsegment. Detta kommer även att ställa krav på människan i organisationen att snabbt ändra sitt uppträdande då dynamiken i denna form av konflikter ställer krav på att kunna hantera skilda situationer. I framtiden måste individerna med sina kompetenser och beredskap till flexibilitet resultera i att organisationerna de ingår i är flexibla kunskapsorganisationer, för att uppnå ännu bättre resultat.

6.4 Organisationen

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 13(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

Organisationen ska kunna vara effektiv och hantera våldsspiralen. Organisationen ska också kunna verka från låg- till högintensiv konfliktnivå och parallellt inom ett mycket litet geografiskt område. För att klara av detta krävs att organisationen är flexibel och anpassningsbar mot oförutsedda händelser. Sannolikt behöver förband som ska kunna verka gemensamt i expeditionär verksamhet ofta genomföra samövningar, vilket skapar frågor om förbanden i Sverige fortfarande ska vara förlagda på det geografiskt spridda sätt de är idag eftersom det försvårar effektiv samövning.

Erfarenheter från amerikanska förband visar att osunda organisationskulturer vid flera tillfällen har orsakat övervåld. Om organisationen och individerna inom denna ska kunna hantera våldsspiralen på rätt sätt och med den återhållsamhet som kan krävas, behöver organisationskulturen vara den rätta.^{34,35,36}

För att klara av att hantera alla de skiftande situationer och uppgifter som kan inträffa inom ramen för expeditionära operationer krävs att organisationen är van att lära sig nya uppträdanden och därigenom anpassa sig mot nya, ibland okända, uppgifter.

6.5 Tekniken

Det finns olika tekniska lösningar som till viss eller stor del kan användas som hjälpmedel vid hantering av våldssituationer. Det handlar om icke dödande vapen, icke dödande ammunition, precisionsammunition och ammunition med mer begränsad verkan än den ordinarie ammunitionen. Detta innebär att fler ammunitionsalternativ, till befintliga vapensystem, är en möjlig lösning på hur våldsspiralen ska kunna hanteras genom att gradera vapenverkan.

Olika sensorer för att underlätta övervakning och samband är också komponenter, som kan underlätta. Exempel på detta är olika befintliga övervakningssystem respektive olika metoder för att bättre kunna upprätthålla samband över stora sträckor då det inte alltid är möjligt att använda länkmaster under insatser. Exempel kan också vara övervakning av områden för att försvåra för exempelvis gerilla i lågintensiva konflikter.

³⁴ Artikel, Thomas A. Shoemaker, Lessons Ignored: How Cultural Ignorance Hindered Early U.S. Military Effectiveness in Operation Iraqi Freedom. Maj 2008.

³⁵ Artikel, Andrew Garfield, British Perspectives on the U.S. Effort to Stabilise and Reconstruct Iraq (2006).

³⁶ Rapport, McChrystal, Hall. ISAF Commanders Counterinsurgency Guidance. Aug 2009.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 14(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

7 Fortsatta frågeställningar

Under studiens gång har ett antal faktorer visats vara av intresse att utreda med avseende på våldsspiralen och även förmåga att genomföra expeditionära operationer. Därför har ett antal frågor formulerats för fortsatt studie för att skapa en bättre bild av vad som påverkar de olika faktorerna inom det studerade området.

Organisation

Hur ska en flexibel organisation och dess kompetens se ut, för att kunna möta framtida krav inom ramen för våldsspiralen och expeditionär förmåga?

Erfarenhetsåterföring

Hur ska erfarenhetsåterföringen inom FM bli effektivare?

Materielanskaffning för expeditionära operationer

Hur kan materielanskaffningsverksamhet anpassas för snabbt uppkomna behov? Detta relaterar till det brittiska systemet Urgent Operational Requirement (UOR), som ska hantera snabbt uppkomna materielbehov för att anpassa operationellt uppträdande, taktikanpassning och komplettera materielbrister.

Teknik

Vilken sorts materiel utökar taktiska möjligheter och handlingsalternativ i irreguljär krigföring till skillnad från manöverkrigföring och vad är gemensamt för de olika typerna?

Underrättelsetjänst

Hur kan den information som samlas in inom ramen för expeditionära operationer hanteras på ett effektivare och uthålligt sätt?

Teknikens implikationer på doktrin och reglementen

Vad har tekniken och användandet av olika tekniska system för inverkan på doktriner och reglementen?

8 Referenser

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 15(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

Ingvar Sjöblom Försvarshögskolan, Expeditionära operationer och förmågor, FHS MVI-KVA (2008).

Helena Kovács och Fritz Ericsson, Försvarshögskolan, "Erfarenheter utland", FHS (2007).

Grant Hammond NATO Defence University, International transformation Conference (2009).

Försvarsmakten Markstridsskolan, Graderad verkan mot markmål, MSS 19 400:40 952 (2008).

Rapport, Ulf Sundberg FOI-R—0845—SE Vapensystem för graderad verkan (2003).

Rapport, Hodermarsky, Becker, Arnold, Characteristics of Expeditionary Forces, December 2007.

Rapport, Försvarsmaktens utvecklingsplan 2010-2019 HKV 23 320:51504 (2009).

Rapport, Försvarsmakten ATK 99064S HPM- hot och möjlighet i NBF (2003).

Rapport, Ulf Sundberg FOI-R—1478—SE, Internationella erfarenheter från medverkan i utveckling av icke dödande vapen - slutrapport vapensystem för graderad verkan (2004).

Användarrapport, Lif, Kylesten, Lindahl, Hedström FOI-R—1744—SE, ISSN 1650-1942. Uppgiftsanalys vid Militär Operationer i Urban Terräng (2005).

Rapport, Polismyndigheten i Västra Götaland, EU 2001-kommenderingen, utvärdering 2002-03-19.

Rapport, Ebbe Blomgren. Caglavica 17 mars 2004, ILM serie 1:28, ISSN: 1401-5676, Stockholm Försvarshögskolan (2007).

Artikel, Douglas A. Borer, From Belfast to Bagdad – What Have We Learned?: Christian Science Monitor, 16 augusti 2007.

Artikel, Timothy L. Thomas The Battle of Grozny: Deadly Classroom for Urban Combat. Parameter vol 29 nr 2 (1999).

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 16(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

Artikel, Andrew Garfield. British Perspectives on the U.S. Effort to Stabilise and Reconstruct Iraq, www.americandiplomacy.org (2006).

Artikel, Kyser, Keegan, Musa. Applying Law Enforcement Technology to Counterinsurgency Operations, *Joint Force Quarterly*, nr 46 juli (2007).

Artikel, W. Norbut. Non-lethal weapons: force enabler for the operational commander conducting peace operations. *Naval War College* (2001).

Rapport/utredning, Future Land Operational Concept av Joint Doctrine and Concepts Board. <http://www.mod.uk/DefenceInternet/microsite/dcdc/> (2008).

Artikel, Frederick C Belen. Expeditionary warfare science and technology team: Enabling the future war fighter. <http://www.dtic.mil/ndia/2002expwar/belen.pdf>

Artikel, Lynn Torres. Office of Naval research. Littoral Combat/Power Projection Future Naval Capability. <http://www.dtic.mil/ndia/2001ewc/torres.pdf>

Artikel, Carlo Kopp. *Defence Today*. Future expeditionary warfare challenges. <http://www.ausairpower.net/DT-Expeditionary-War-2008.pdf>

Rapport, Andrew Garfield. Succeeding in phase 4: British Perspectives on the US Effort to Stabilize and Reconstruct Iraq, *Foreign Policy Research Institute*. <http://www.fpri.org/books/Garfield.SucceedinginPhaseIV.pdf> (2006).

Artikel, Stefan Wolff, *International Journal on Multicultural Societies*, vol 4, Nr 1. Conflict management in Northern Ireland, University of Bath, England UK ISSN 1564-4901 (2002).

Artikel, Åkerman, Emanuelson, Ahlgren, Lessons Learned-förutsättning för utveckling, effekt och förtroende. *Kungliga Krigsvetenskapsakademien handlingar och tidskrift*, mars 2007.

Artikel, Michael Gustafson, Irregular Warfare and Counterinsurgency, *Modern Irregular Warfare and Counterinsurgency, Perspectives on War Studies and Irregular Warfare*. Särtryck ur *Kungliga Krigsvetenskapsakademien handlingar och tidskrift* 5. häftet 2008, 1. och 2. häftet 2009.

Artikel, Dr Scilla Elworthy, Conflict resolution in the 21st century. *RUSI conference*, oktober 2001.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 17(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

Artikel, Shoemake, Lessons Ignored: How Cultural Ignorance Hindered Early U.S. Military Effectiveness in Operation Iraqi Freedom. Maj 2008.

Artikel, Thomas Donnelly, the Cousins Counterinsurgency Wars. The RUSI Journal, vol 154 nr 3, juni 2009.

Artikel, Patrick Little, Lessons Unlearned. The RUSI Journal, vol 154 nr 3, juni 2009.

Artikel, Theo Farrell, Stuart Gordon, Coin Machine the British military in Afghanistan. The RUSI Journal, vol 154 nr 3, juni 2009.

Artikel, J. Popovich, The Tactical Employment of Non-lethal Technologies. School of advanced military studies, Fort Leavenworth, Kansas (1997).

Artikelserie, Forsvarets mediesenter. Meymaneh1-7. www.mil.no.

Artikel, A W, Batschelet, Effect-based operations: A New Operational Model? U.S. Army War College (2002).

Artikel, G.J. Flynn, Seabasing for the Range of Military Operations. USMC (2009).

Artikel, M. Vego, Counterinsurgency Campaign Planning (2007).

Bok, Fontenot, Degen, Tohn, On Point: The United States Army in Operation Iraqi Freedom, Naval Institute Press, Annapolis, Maryland (2005).

Bok, Kimberly Kagan, the Surge: A Military History. Encounter Books New York and London, ISBN-13: 978-1-59403-249-3 (2009).

Avhandling, D.K Saunders-Newton, Adaptive Battlefield Ammunition Distribution, RAND National Security Research Division. www.rand.org (1993).

Blogg, Defence of the Realm september. <http://defenceoftherealm.blogspot.com/> (2009).

Rapport, Nilsson, Hull, Derblom, Egnell. FOI-R—2804—SE. ISSN 1650.1942. Comprehensive Approach i fredsfrämjande insatser, (2009).

FÖRSVARSHÖGSKOLAN	Datum 2009-12-18	Dokumentnummer FHS 1284/ 2009:05	Sidan 18(18)
--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------

Rapport, McChrystal, Hall. ISAF Commanders Counterinsurgency Guidance. Aug 2009.

Rapport, Initial Impressions Report Operations in Mosul, Iraq. Stryker Brigade Combat Team 1 third Brigade, second Infantry. Center for Army Lessons learned (2004).

Artikel, Paper 1-029, K, Leedon et al. Work-Centered Approach to Insurgency Campaign Analysis. (2007).

Artikel, J. Ulibarri. COIN: when adaptability makes the difference. Infantry Magazine, Findarticles.com, juli 2008.

Rapport, Guide to the Analysis of Insurgency. Central Intelligence Agency. (2009).

Artikel, C. Bolduc. Organizing Counterinsurgency Operations in Afghanistan. Smallwarsjournal, <http://smallwarsjournal.com>. (2009).

Rapport, Stefan Olsson. FOI-R—2803—SE, ISSN 1650-1942. Kampen om "hearts and minds" i Afghanistan, (2009).

Bok, David Galula. Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice, (1964).

Center for Army Lessons learned. <http://usacac.army.mil/cac2/call/index.asp> 2009-08-14.

Presentation, Dr. Muhammad Shoaib Suddle, Combating Al-Qaeda Terrorism: How Pakistan Can Play A More Effective Role. Syddansk Universitet, Counterterrorism Research Lab. 2009-10-27.